

Bydgoszcz, 18.04.2019 r.

Ekspertyza ornitologiczno-chiropterologiczna

wraz z inwentaryzacją

budynku przy ulicy Powstańców 7

w Solcu Kujawskim, na działce nr 740/64

Autor opracowania:



MERGUS Dawid Kilon

Ul. Gnieźnieńska 19/5

85-313 Bydgoszcz

Tel. 782277462

kilondawid@gmail.com

NIP: 9532555275

Wstęp

Ptaki w/na budynkach mogą gniazdować licznie od połowy marca do końca sierpnia. Gatunkami je zasiedlającymi mogą być: jerzyk *Apus apus*, wróbel *Passer domesticus*, mazurek *Passer montanus*, szpak *Sturnus vulgaris*, kawka *Corvus monedula*, gołąb miejski *Columba livia f. urbana*, pustułka *Falco tinnunculus*. Dla jerzyka i kawki - budynki stanowią prawie wyłącznie jedyne miejsce gniazdowania. Wszystkie ptaki gniazdujące w budynkach są objęte ścisłą ochroną gatunkową wynikającą z ustawy o ochronie przyrody (za wyjątkiem gołębia miejskiego będącego pod ochroną częściową).

Nietoperze wykorzystują budynki jako hibernakula, czyli miejsca do zimowania (np. karlik malutki *Pipistrellus pipistrellus* i gacek brunatny *Plecotus auritus*). Zakładają w nich także swoje kolonie rozrodcze np. mroczek późny *Eptesicus serotinus*, nocek duży *Myotis myotis*, karlik malutki *Pipistrellus pipistrellus*, czy gacek brunatny *Plecotus auritus*. Również ich siedliskiem (miejscem rozrodu) mogą być stare dziuplaste drzewa np. borowiec wielki *Nyctalus noctula*.

Zgodnie z art. 52 ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. dla gatunków chronionych ptaków, nietoperzy i jeży wprowadza się zakazy umyślnego zabijania, niszczenia jaj i piskląt (ptaków), siedlisk i ostoi, będących ich obszarem rozrodu/lęgów, wychowu młodych, odpoczynku, migracji i żerowania. Ponadto nie wolno niszczyć, usuwać lub uszkadzać ich gniazd (jedynie od dnia 16 października do końca lutego ze względów sanitarnych i bezpieczeństwa).

Inwentaryzacje wykonano w związku z planowaną termomodernizacją obiektu. Celem niniejszego opracowania jest wykazanie, czy na inwentaryzowanym budynku znajdują się siedliska ptaków oraz nietoperzy.

Teren badań

Przedmiotem opracowania jest inwentaryzacja ornitologiczno - chiropterologiczna budynku przy ulicy Powstańców 7 w Solcu Kujawskim, na działce nr 740/64. Inwentaryzacji poddano wszystkie ściany zewnętrzne z poziomu gruntu oraz patio.



Fot.1. Inwentaryzowany obiekt.

Metody badań

Wykonano 3 kontrole ornitologiczne obiektu: 1.04.2019 r., 15.04.2019 r., oraz 17.04.2019 r., czyli w trakcie okresu lęgowego ptaków gniazdujących na budynkach. Na obiekcie poszukiwano gniazd ptaków oraz potencjalnych miejsc lęgowych. Starano się odnaleźć drożne otwory wentylacyjne, otwory do stropodachu, szczeliny pod parapetami, poszyciem dachu, oknami i rynnami, które mogą być siedliskiem ptaków. Obserwacje wizualne ptaków prowadzono za pomocą aparatu fotograficznego z teleobiektywem oraz lornetki (powiększenie 10x42), były one wykonywane jednocześnie przez 2 osoby, obserwując każdorazowo jedną ścianę szczytową i frontową. Podczas kontroli wieczornej starano się wykryć ptaki, które wlatują do swoich kryjówek tuż przed zapadnięciem zmroku. Wykonywano je również w godzinach porannych: 8.00-10.00.

Inwentaryzacja chiropterologiczna polegała na obserwacji budynku pod kątem zasiedlenia przez nietoperze. Badania wykonano 1.04.2019 r., 15.04.2019 r. w godzinach 19-21.00 i obejmowały one obserwacje wizualne połączone z nasłuchem sygnałów wydawanych przez nietoperze przed jak i po wylocie z budynku, z wykorzystaniem detektora ultradźwięków. Poszukiwano również odchodów i innych śladów mogących świadczyć o zasiedleniu budynku przez nietoperze. Badania realizowano w 2 osobowym zespole w celu skutecznej obserwacji wszystkich elewacji jednocześnie.

Wyniki

Na inwentaryzowanym obiekcie nie wykazano rzeczywistych siedlisk ptaków. Stwierdzono zakratowane otwory do stropodachu, co świadczy o braku jego dostępności dla ptaków. Natomiast szczeliny znajdujące się pod okapem dachu prawdopodobnie nie są odpowiednich rozmiarów, tak by mogły w nich gniazdować ptaki. Nie stwierdzono w nich również materiału gniazdowego, czy nagromadzenia odchodów. W patio, na żywotniku odnaleziono nieczynne, niedobudowane gniazdo sroki *Pica pica*. Prawdopodobnie teren jest łatwo dostępny dla pacjentów (są tam zlokalizowane ławki pod samymi drzewkami), dlatego być może ptaki jedynie podejmują próbę gniazdowania w początkowym etapie (obserwacja z 1.04.2019 r.), jednakże w późniejszym okresie rezygnują z uwagi na zbyt częste odwiedzanie tego terenu przez ludzi. Podczas kolejnych wizyt ptaków już tam nie obserwowano. Nie stwierdzono również wylotu nietoperzy.



Fot. 2. Lokalizacja porzuconego gniazda sroki *Pica pica*.

Wnioski i zalecenia

Nie wykazano siedlisk ptaków oraz nietoperzy na obiekcie. Inwentaryzację wykonano w początkowym terminie okresu lęgowego ptaków, m.in.: kawki *Corvus monedula*, wróbla *Passer domesticus* i sikor *Pridae*. Obserwacje ptaków zakończono przed przylotem jerzyków *Apus apus*, który ma miejsce na początku maja. W związku z powyższym, jest możliwe prowadzenie prac modernizacyjnych w okresie lęgowym w najbliższym czasie, pod warunkiem prowadzenia nadzoru przyrodniczego w terminie od 18.04.2019 r. do 15 września 2019 r. Przeprowadzenie kontroli po 15.05 pozwoli jednoznacznie określić, czy budynek jest w jakimś stopniu wykorzystywany przez jerzyki. W przypadku stwierdzenia ptaków, pracami powinien kierować przyrodnik pełniący nadzór i powinny się one odbywać zgodnie z ustawą o ochronie przyrody i ochrony gatunkowej zwierząt. Na chwilę obecną nie ma konieczności wnioskowania do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy o zgodę na odstępstwa

dotyczące płoszenia i niszczenia siedlisk, nie ma również przesłanek do zastosowania metod kompensacji przyrodniczej.

Literatura:

- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r., poz. 627 z późn. zm.)
- Wylęgała P., Jaros R., Dzieciołowski R., Kepel A., Szkudlarek R., Paszkiewicz R. 2009. Docieplanie budynków w zgodzie z zasadami ochrony przyrody, Polskie Towarzystwo Ochrony Przyrody „Salamandra”, Poznań 2009
www.salamandra.org.pl/DO_POBRANIA/PRAWO/folder_bloki.pdf;
- Nowakowski W. (red.) 2010 r. Praktyka budowlana, a ochrona siedlisk jerzyka, nietoperzy i innych chronionych gatunków synantropijnych - nowe spojrzenie na prawo. Materiały po spotkaniu szkoleniowo-dyskusyjnym, Warszawa
(http://bioexperts.pl/doc/Materialy_pokonferencyjne.pdf)

Wykonał
mgr Dawid Kilon

David Kilon